«CPM-İNVEST İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ» ASC -NİN 31.12.2024-CÜ İL TARİXİNƏ İLKİN MALİYYƏ HESABATLARI VƏ MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

CASPIAN CONSULTING & PARTNERS

MÜNDƏRİCAT

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiqlənməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətinə dair hesabat **3**

Müstəqil auditorun hesabatı **4-6**

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat **7**

Mənfəət və zərər haqqında hesabat **8**

Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat **9**

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat **10-11**

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər **12-37**

31 DEKABR 2024-CÜ İL TARİXİNƏ BAŞA ÇATAN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQLƏNMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR HESABAT

Rəhbərlik «CPM-İNVEST İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ» ASC-nin 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini, eləcə də həmin tarixə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələri, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri düzgün əks etdirən Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") müvafiq olaraq hazılanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

Mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq şəkildə seçilməsi və tətbiqinə;
Məlumatların, o cümlədən mühasibat uçotu qaydalarının müvafiq, mötəbər, müqayisəli və anlaşıla bilən tərzdə təqdimatına;
İstifadəçilərə xüsusi əməliyyatların, digər hadisə və şəraitlərin Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti və maliyyə nəticələrinə təsirini anlamaqda yardım göstərilməsi üçün MHBS-nın xüsusi tələblərinin yerinə yetirilməsi kifayət etmədikdə əlavə açıqlamalar verilməsinə;
Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipinə əsasən fəaliyyətini davam etdirə bilməsi imkanlarının qiymətləndirilməsinə;

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuldur:

Cəmiyyətin daxilində sağlam və effektiv daxili nəzarət sisteminin yaradılması, tətbiqi və saxlanılmasına;
Cəmiyyətin əməliyyatlarının açıqlanması və izah edilməsi, habelə, onun maliyyə hesabatlarının istənilən vaxt dəqiqliklə açıqlanması üçün yetərli olan və Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun gəldiyini təmin edə biləcək müvafiq mühasibat uçotu qeydlərini aparılması;
Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi və mühasibat uçotu qaydalarına müvafiq olaraq məcburi mühasibat uçotu qeydlərinin aparılmasına;
Cəmiyyətin aktivlərinin mühafizə olunması üçün mümkün tədbirlər görülməsinə;
Saxtakarlıq və digər pozuntuların müəyyən edilməsi və qarşısının alınmasına.
Cəmiyyətin 31 dekabr 2024-cü il tarixinə başa çatan il üzrə maliyyə hesabatları 03.02.2025-ci il tarixində rəhbərlik tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

Cəmiyyətin tərəfindən:

İcraçı direktor

Nəriman Hadiyev

22 aprel 2025-ci il ____________________

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
CPM - İNVEST
İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ
Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
CPM - INVEST
INVESTMENT COMPANY
Open Joint-Stock Company

CASPIAN CONSULTING & PARTNERS

C.Məmmədquluzadə küç. 102 A,
City Point Baku, 8-ci mərtəbə
AZ1000 Bakı, Azərbaycan.
tel: +99412 505-58-47
+99412 505-58-48
mob: +99450 225-79-15
e-mail: office@cc.baku.az
veb səhifə: www.caspian-consulting.com

MÜSTƏQİL AUDİTORUN İLKİN HESABATI

"CPM-İNVEST İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ" ASC-nin
İcraçı direktoru Hadiyev Nəriman Sabir oğlunun diqqətinə

Rəy № svB0YO0xeM

Biz "CPM-İNVEST İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ" ASC-nin 31 dekabr 2024-cü il tarixinə əhəmiyyətli uçot siyasətinin və digər izahedici qeydlərin qısa xülassəsindən ibarət olan əlavə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, Cəmiyyətin qoşma maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlərdə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Maliyyə hesabatlarının auditi üçün auditorun məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının "Etika Məcəlləsinin" (IESBA Məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də IESBA məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri bizim peşəkar mühakiməmizə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının auditi baxımından və maliyyə hesabatlarına dair rəyimizin formalaşdırılmasında bütövlükdə nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərə dair ayrılıqda rəy vermirik.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativin olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz tərtib edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamama riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.

- Cəmiyyətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtilə, bu şərtlər şərçivəsində uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük.

• İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk.

• Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Cəmiyyətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığında dair nəticə çıxarırıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

"Caspian Consulting and Partners" MMC

Direktor/Auditor: Elnurə Abdinova

Tarix: 22.04.2025

«CPM-İNVEST İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ» ASC
31 Dekabr 2024-cü il tarixinə
Maliyyə Vəziyyəti Haqqında Hesabat

Azərbaycan manatı ilə	Qeydlər	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Aktivlər			
Uzunmüddətli aktivlər			
Əmlak, tikili və avadanlıqlar		276.806	249.097
Qeyri-maddi aktivlər		51.995	35.700
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		**328.801**	**284.797**
Cari aktivlər			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		4.992	200.022
Uzunmüddətli maliyyə aktivləri		1.106.321	2.023.190
Yüklü maliyyə aktivləri		24.650.866	200.056
Debitor borclar		18.809	26.545
Digər aktivlər		113.201	170.000
Cəmi cari aktivlər		**25.894.189**	**2.619.812**
Cəmi aktivlər		**26.222.990**	**2.904.610**
Kapital və Öhdəliklər			
Kapital			
Nizamnamə kapitalı		400.000	400.000
Əlavə kapital qoyuluşu		400.000	400.000
Bölüşdürülməmiş mənfəət		744.229	1.642.183
Cəmi kapital		**1.544.229**	**2.442.183**
Öhdəliklər			
Cari öhdəliklər			
Uzunmüddətli borc öhdəlikləri			
Yüklü öhdəliklər		24.650.866	200.056
Digər öhdəliklər		27.895	262.371
Cəmi cari öhdəliklər		**24.678.761**	**462.427**
Cəmi öhdəliklər		**24.678.761**	**462.427**
Cəmi kapital və öhdəliklər		**26.222.990**	**2.904.610**

22 aprel 2025-ci il tarixində Cəmiyyətin İcra qurumu adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
CPM - İNVEST
İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ
Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
CPM - INVEST
INVESTMENT COMPANY
Open Joint-Stock Company

Hadiyev N.S.
İcraçı direktor

Muradova E.S.
Maliyyə şöbə rəisi

«CPM-İNVEST İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ» ASC
31 Dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə
Mənfəət və ya Zərər və Digər Məcmu Gəlirlər haqqında Hesabat

Azərbaycan manatı ilə	**Qeydlər**	**31 dekabr 2024-cü**	**31 dekabr 2023-cü il**
Gəlirlər		2.507.141	3.554.457
Ümumi gəlirlər		**2.507.141**	**3.554.457**
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri		(2.297.084)	(1.501.728)
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat xərci			
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat gəliri			
Digər gəlirlər			
Digər xərclər			
Əməliyyat mənfəəti		**210.057**	**2.052.729**
Məzənnə fərqindən xalis zərər			
Məzənnə fərqindən xalis mənfəət			
Dövlət tərəfindən ayrılan vəsait			
Maliyyə xərci			
İl üzrə mənfəət (zərər)		**210.057**	**2.052.729**
İl üzrə Mənfəət vergisi		(42.011)	(410.546)
İl üzrə cəmi xalis mənfəət (zərər)		**168.046**	**1.642.183**

22 aprel 2025-ci il tarixində Cəmiyyətin İcra qurumu adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir.

Hadiyev N.S.
İcraçı direktor

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
CPM - İNVEST
İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ
Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
CPM - INVEST
INVESTMENT COMPANY
Open Joint-Stock Company

Muradova E.S.
Maliyyə şöbə rəisi

«CPM-İNVEST İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ» ASC
31 Dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə
Kapitalda Dəyişikliklər haqqında Hesabat

Azərbaycan manatı ilə	**Qeydlər**	**Nizamnamə Kapitalı**	**Əlavə kapital qoyuluşu**	**Bölüşdürülməmiş mənfəət (Yığılmış zərər)**	**Cəmi Kapital**
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq		-	-	-	-
Nizamnamə kapitalının artımı		-	-	-	-
Təsnifatlaşdırma		-	-	-	-
2020-ci il üzrə cəmi mənfəət (zərər)		-	-	-	-
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq		-	-	-	-
Nizamnamə kapitalının artımı		400.000	-	-	400.000
Təsnifatlaşdırma		-	-	(22.903)	(22.903)
2021-ci il üzrə cəmi mənfəət (zərər)		-	-	433.171	433.171
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq		**400.000**		**410.268**	**810.268**
Nizamnamə kapitalının artımı			1.200.000		1.200.000
Təsnifatlaşdırma			(400.000)		(400.000)
Dividendlərin ödənilməsi 2021				(410.268)	(410.268)
Dividendlərin ödənilməsi 2022 (avans)				(480.000)	(480.000)
2022-ci il üzrə cəmi mənfəət (zərər)				1.260.701	1.260.701
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq		**400.000**	**800.000**	**780.701**	**1.980.701**
Nizamnamə kapitalının artımı			(400.000)		(400.000)
Təsnifatlaşdırma					
Dividendlərin ödənilməsi 2022				(780.701)	(780.701)
2023-cü il üzrə cəmi mənfəət (zərər)				1.642.183	
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq		**400.000**	**400.000**	**1.642.183**	**2.442.183**
Nizamnamə kapitalının artımı					
Təsnifatlaşdırma					
Dividendlərin ödənilməsi 2023				(1.060.000)	(1.060.000)
2024-cü il üzrə cəmi mənfəət (zərər)				168.046	168.046
31 dekabr 2024-cü il tarixinə qalıq		**400.000**	**400.000**	**744.229**	**1.544.229**

22 aprel 2025-ci il tarixində Cəmiyyətin İcra qurumu adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir

Hadiyev N.S.
İcraçı direktor

CPM - İNVEST İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ Açıq Səhmdar Cəmiyyəti / CPM - INVEST INVESTMENT COMPANY Open Joint-Stock Company / AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI

Muradova E.S.
Maliyyə şöbə rəisi

«CPM-İNVEST İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ» ASC
31 Dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat

Azərbaycan manatı ilə	**Qeydlər**	**31 dekabr 2024-cü il**	**31 dekabr 2023-ci il**
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
İnvestisiya xidmətlərinin göstərilməsindən daxilolmalar		295.092	2.993.453
Royalti, haqq və komissiya gəlirləri üzrə daxilolmalar		32.824	271456
Digər əməliyyat gəlirlərindən daxilolmalar		1.350.996	985
Əməliyyat fəaliyyətindən cəmi daxilolmalar		1.678.911	3 265 894
Göstərilmiş xidmətlərə görə xaricolmalar		(281.417)	(237.214)
Royalti, haqq və kommissiya xərcləri üzrə xaricolmalar		(264.933)	(221.082)
İşçilərə edilmiş ödənişlər üzrə xaricolmalar		(165.578)	(125.983)
Mənfəət vergisi ödənişi üzrə xaricolmalar		(248.370)	(200.000)
Digər vergilərə görə xaricolmalar		(3.603)	(290.836)
Əməliyyat fəaliyyəti ilə bağlı digər ödənişlərə görə xaricolmalar		(1.588.718)	(905.883)
Əməliyyat fəaliyyətindən cəmi xaricolmalar		(2.552.619)	(1.980.998)
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİNİN XALİS HƏRƏKƏTİ		**(873.708)**	**1.284.896**
investisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Əsas vəsaitlərin və qeyri-maddi aktivlərin satışından əldə olunan pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Törəmə və asılı müəssisələrdə pay və ya borc alətlərinin, birgə müəssisədə iştirak paylarının satılmasından yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Digər tərəflərə verilmiş borcların qaytarılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları;			
Törəmə maliyyə alətləri üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları;			
Dividendlər və buna oxşar digər ödəmələr şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları		881.848	262.018
İnvestisiya fəaliyyətindən cəmi daxilolmalar		881.848	262.018
Əsas vəsaitlərin və qeyri-maddi aktivlərin əldə edilməsi üçün pul vəsaitlərinin xaricolmaları		(83.489)	(114.801)
Törəmə və asılı müəssisələrdə pay və ya borc alətlərinin, birgə müəssisədə iştirak paylarının əldə edilməsi üçün ödənilən pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Digər tərəflərə verilmiş borclara görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları;			
Törəmə maliyyə alətləri üzrə pul vəsaitlərinin ödənişləri;			
İnvestisiya fəaliyyətindən cəmi xaricolmalar		(83.489)	(114.801)
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİNİN XALİS HƏRƏKƏTİ		**798.359**	**147.217**
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
qiymətli kağızların buraxılması nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		400.000	

qısa və uzunmüddətli borcların alınmasına görə pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
məqsədli maliyyələşdirmə şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları		1.798.154.339	
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən cəmi daxilolmalar		1 .798.554.339	
müəssisənin öz səhmlərinin əldə edilməsi və ya yenidən alınması nəticəsində pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
borc şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
məqsədli maliyyələşdirmə şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları		(1.797.608.020)	(400.000)
maliyyə icarəsi müqavilələrinin şərtlərinə əsasən əsas məbləğlər üzrə pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
dividendlər və buna oxşar digər ödəmələr şəklində pul vəsaitlərinin xaricolmaları		(1.066.000)	(780.701)
faizlər şəklində pul vəsaitlərinin xaricolmaları			(91.066)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən cəmi xaricolmalar		(1.798.674.020)	(1.271.767)
MALİYYƏLƏŞDİRMƏ FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİNİN XALİS HƏRƏKƏTİ		**(119.681)**	**(1.271.767)**
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİNİN ARTMASI (AZALMASI)		**(195.030)**	**160.346**
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və bank overdraftları		**200.022**	**39.676**
İlin sonuna pul vəsaitləri və bank overdraftları		**4.992**	**200.022**

22 aprel 2025-ci il tarixində Cəmiyyətin İcra qurumu adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir

Hadiyev N.S.
İcraçı direktor

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
CPM - İNVEST
İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ
Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
CPM - INVEST
INVESTMENT COMPANY
Open Joint-Stock Company

Muradova E.S.
Maliyyə şöbə rəisi

1. Giriş

Cəmiyyət və onun fəaliyyəti

«CPM-İNVEST İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ» ASC Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin 30.04.2007-ci il tarixli Fərmanına əsasən "bir pəncərə" prinsipi ilə 1405409161 saylı eyniləşdirmə nömrəsi ilə (VÖEN) 27.01.2021-ci il tarixində dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

CPM müstəqil təsərrüfat subyekti olmaqla Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericilik aktları və bu Nizamnamə əsasında öz fəaliyyətini həyata keçirir.

15 aprel 2021-ci il tarixində Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından İŞ-07 saylı lisenziya almışdır. Bu lisenziya "CPM-İnvest İnvestisiya Şirkəti" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə investisiya şirkəti fəaliyyətini həyata keçirməyə icazə verir.

Həyata keçirilməsinə icazə verilən əsas və yardımçı investisiya xidmətlərinin siyahısı əlavə olunur.

Əsas investisiya xidmətləri (əməliyyatları):

- qiymətli kağızlar və ya törəmə maliyyə alətləri ilə aparılan əməliyyatlarla bağlı müştəri sifarişlərinin qəbul və icra edilməsi;
- fərdi investorların portfelinin idarə edilməsi; - investisiya məsləhətlərinin verilməsi;
- qiymətli kağızların öhdəlik götürmədən yerləşdirilməsi və anderraytinqi;
- qiymətli kağızların öhdəlik götürməklə yerləşdirilməsi və anderraytinqi;
- mərkəzi depozitarın və fond birjasının üzvü qismində öz hesabına qiymətli kağızlar və ya törəmə maliyyə alətləri ilə əməliyyatlar aparılması;
- marja ticarəti.

Yardımçı investisiya xidmətləri (əməliyyatlan):

- müştərisinin qiymətli kağızlar hesablarının idarə edilməsi, o cümlədən qiymətli kağızların və ya törəmə maliyyə alətlərinin öhdəliklərlə yüklənməsi ilə bağlı əməliyyatların həyata keçirilməsi;
- investorlara qiymətli kağızlar və ya törəmə maliyyə alətləri ilə həyata keçirdiyi əqdlərin bağlanması üçün kredit və ya digər formada borc verilməsi;
- qiymətli kağızlar və ya törəmə maliyyə alətləri ilə bağlı investisiya tədqiqatı və maliyyə təhlilinin aparılması;
- təmin edilmiş istiqrazlar üzrə təminatın sərəncamçısı xidmətinin həyata keçirilməsi;
- əsas investisiya xidmətlərinin (əməliyyatlarının) həyata keçirilməsi ilə bağlı xarici valyuta mübadiləsi.

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir:

Bakı şəhəri, Cəlil Məmmədquluzadə küçəsi 102A, City Point Plaza

Cəmiyyət bütünlüklə təsisçilərə məxsusdur. Cəmiyyətin əsas təsisçiləri aşağıdakılardır:

Təsisçilər	**31 dekabr 2024, %**	**31 dekabr 2023,%**
Məmmədova Kəmalə Qələndər qızı	100%	100%

2. Cəmiyyətin Əməliyyat Mühiti

Azərbaycanda davamlı iqtisadi inkişaf əsasında iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətliyini, inklüzivliyini və əhalinin sosial rifahının artırılmasının təmin edilməsi məqsədilə biznes və investisiya mühitinin daha da inkişafının, sahibkarların maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının genişləndirilməsi, dövlət-sahibkar münasibətlərinin yeni çağırışlara uyğun olaraq təkmilləşdirilməsi istiqamətində hədəflənmiş məqsədyönlü islahatlar davam edir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 06 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrinə əsasən aparılan islahatlar və həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində bir sıra nailiyyətlər əldə edilmiş, mütərəqqi hüquqi baza formalaşmış, 2019-cu ildə ölkədə makroiqtisadi sabitlik və dayanıqlığın əsasları yaradılmışdır. Tədiyyə balansı tarazlaşmış, valyuta ehtiyatlarına təzyiq azalmış, milli valyutanın xarici valyutalara qarşı məzənnəsi və inflyasiya gözləntiləri sabitləşmişdir.
2019-cu ildə makroiqtisadi sabitlik meyillərinin yaranması qeyri-neft sektorunda iqtisadi artımın bərpasına şərait yaratmışdır. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Dövlət statistika Komitəsinin məlumatına əsasən ötən il qeyri-neft sektorunda ümumi daxili məhsul real olaraq 3.5% artmışdır.
Ölkədə sahibkarlığın inkişafı, biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə 2019-cu ildə vergi qanunvericiliyinə bir neçə istiqamətdə çox mühüm dəyişikliklər edilmişdir. Bunlar sahibkarlığın dəstəklənməsi, vergidən yayınmanın və "kölgə iqtisadiyyatının" miqyasının azaldılması, vergitutma bazasının genişləndirilməsi, vergi inzibatçılığının təkmilləşdirilməsi, mövcud və yeni veriləcək vergi güzəştlərinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi kimi istiqamətləri əhatə edir.
Həyata keçirilən islahatlar nəticəsində Azərbaycan Dünya bankının " Doing Business" 2020 – ci il hesabatında 34-cü yerə layiq görülmüşdür. Bundan əlavə, sözügedən hesabatda Azərbaycan dünyanın 10 ən islahatçı dövləti siyahısına daxil edilərək dünyanın ən çox islahat aparan ölkəsi elan olunmuşdur.
11 mart 2020-ci il tarixində Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı, bütün dünya iqtisadiyyatına, eləcə də Təşkilatın gəlirlərinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edən qlobal koronavirus (COVID-19) pandemiyasını elan etdi.

Ölkədə infeksiyanın yayılmasının qarşısını almaq üçün, COVID-19 pandemiyası ilə mübarizədə müxtəlif ölkələrin təcrübəsi nəzərə alınaraq, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah tərəfindən 24 mart 2020-ci il tarixindən 15 iyun 2020-ci il tarixinə qədər xüsusi karantin rejimi elan edildi.

Dövlət əhəmiyyətli və həyat təminatlı obyektlər, eləcə də insanların həyat və fəaliyyəti üçün zəruri iş və xidmət sahələrindən başqa, digər istiqamətlər üzrə müəssisələrin fəaliyyəti qeyd olunan tarixə qədər dayandırıldı.

31 mart 2020-ci il tarixində "Koronavirus (COVİD-19) pandemiyasının və bundan irəli gələrək dünya enerji və səhm bazarlarında baş verən kəskin dalğalanmaların Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatına, makroiqtisadi sabitliyə, ölkədə məşğulluq məsələlərinə və sahibkarlıq subyektlərinə mənfi təsirinin azaldılması ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" AR Prezidentinin Sərəncamına əsasən, sahibkarlara dəyə biləcək itkilərin minimuma endirilməsi, o cümlədən sahibkarlığa dövlət dəstəyinin göstərilməsi üçün təkliflər paketi təqdim edildi.

Mövcud vəziyyətin Cəmiyyətin fəaliyyətində durğunluğa səbəb olduğu müşahidə olunmaqla bərabər, nə qədər müddət davam edəcəyi və sonrakı təsirləri haqqında dəqiq proqnozların verilməsi qeyri-mümkündür. Bu səbəbdən hal-hazırda rəhbərlik sözügedən pandemiyanın maddi təsirlərini qiymətləndirmək iqtidarında deyil.

Neft ixrac edən bir ölkə kimi və neftin dövlət büdcəsinin həcmi, eləcə də dəyəri etibarı ilə əsas paya sahib olduğu üçün Azərbaycan iqtisadiyyatı neftin dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır. Bu səbəbdən sözügedən sahənin qiymətlərində yaranan fərqlər iqtisadiyyat üzərində böyük təsirə malikdir və neftin dəyərindəki kəskin dəyişikliklər valyuta dəyərdən düşməsi, iqtisadiyyat və sənaye sahələrinin inkişafında ləngimələr, həmçinin pul vəsaitlərinin dövriyyəsində yaranan qeyri-sabitlik kimi bu və ya digər makro-iqtisadi faktorların mövcudluğuna gətirib çıxarır.

Beynəlxalq bazarda neftin qiymətinin aşağı enməsi neft ixrac edən ölkələrin iqtisadiyyatı üçün ən böyük təhlükə hesab olunmaqdadır. 2020-ci ilin 9 mart tarixindən etibarən neftin qiymətində qəfil enmə müşahidə olunmağa başlamışdır və bu birbaşa neft istehsal edən ölkələrə, eləcə də Azərbaycana öz təsirini göstərir. Qeyd olunan hadisələr də öz növbəsində neft sahəsindəki gəlirlərin və dolayısı ilə illik büdcə gəlirlərinin azalması, neft istehsalatının aşağı enməsi və bu sahədə aparılan əməliyyatların dayandırılmasına gətirib çıxara bilər. Neftin dəyərindəki azalma uzun müddət davam edərsə,

2. Cəmiyyətin Əməliyyat Mühiti (davamı)
iqtisadiyyatın genişləndirilməsində uzunmüddətli geriləmələr, bank və daşınmaz əmlak kimi müttəfiq sahələrə mənfi təsirlərlə nəticələnəcəkdir.
Neft böhranı neft və enerji sektorunun maliyyə və likvidlik mövqelərinə əhəmiyyətli dərəcədə təsirini göstərir, bu isə öz növbəsində həmin sahələrə kreditlərin ayrılmasındakı çətinliklərə, həmçinin mövcud borcların ödənilmə qabiliyyətinin aşağı enməsinə gətirib çıxara bilər. Müəssisələrin əməliyyat şəraitinin zəifləməsi rəhbərliyin pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı proqnozlarına, maliyyə və qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə qiymətləndirmə proseslərinə mənfi təsirini göstərməsi də ehtimal olunur. Makro-iqtisadi amillərin gözlənilən dəyişiklikləri səbəbindən rəhbərlik bu dəyişikliklərin Təşkilatın əməliyyatları üzərində təsirini dəqiq qiymətləndirmək və yarana biləcək nəticələrlə bağlı hər hansı bir ölçü götürmək iqtidarında deyil.
Uyğunluq haqqında bəyanat
Cəmiyyətin maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standardları (MHBS) əsasında hazırlanmışdır. Cəmiyyət öz mühasibat qeydlərini Azərbaycan Respublikasında qüvvədə olan qanunvericilik əsasında həyata keçirir. Bu Cəmiyyətin maliyyə hesabatları həmin mühasibat qeydləri əsasında hazırlanmışdır və MHBS-a bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından uyğunlaşdırmaq üçün düzəlişlər edilmişdir.
Təqdimatın əsasları
Cəmiyyətin maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası ("BMUSŞ") tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları ("MHBS") və Azərbaycan Respublikasının sığorta fəaliyyəti üçün nəzərdə tutulmuş qanunvericilik əsasında hazırlanmışdır.
Qeyd olunan maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot prinsipləri aşağıda göstərilir. Həmin prinsiplər, başqa cür göstərilmədiyi hallarda təqdim edilən bütün dövrlərə müvafiq şəkildə tətbiq edilmişdir.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ

Fasiləsizlik prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Cəmiyyətin yaxın gələcəkdə fəaliyyətini normal şərtlər altında davam etdirəcəyi ehtimalı nəzərə alınaraq hazırlanmışdır.

Rəhbərlik hesab edir ki, Cəmiyyətin yaxın gələcəkdə ləğv olunmasına, habelə fəaliyyətinin dayandırılmasına və ya Azərbaycan Respublikasının Qanunları və normativ aktları əsasında kreditorlara qarşı müdafiə axtarışına istək və ya ehtiyac olmadan fəaliyyətini davam etdirəcək. Buna görə, aktivlər və öhdəliklər adi fəaliyyətin gedişində Cəmiyyətin aktivləri reallaşdırmaq və öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olduğu fərziyyəsi ilə hesabatlarda əks etdirilmişdir. Bəzi fərdi maliyyə hesabatları standartları, Rəhbərlik tərəfindən Cəmiyyətin davamlılıq prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələlərin və daimilik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Davamlılıq prinsipi təxminlərin Rəhbərlik tərəfindən dəyərləndirilməsi zamanı naməlum olan gələcək hadisələr və ya şərtlər üzrə müəyyən fərziyyələrin edilməsi vacibdir.

Təqdimatın digər əsasları

Bu maliyyə hesabatları Cəmiyyətin funksional valyutası olan Azərbaycan manatı ("AZN") ilə təqdim edilmişdir. Fərdi maliyyə hesabatları tarixi dəyər prinsiplərinə əsasən hazırlanmışdır.

Cəmiyyət mühasibat sistemini Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun şəkildə təşkil edir. Fərdi maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən yerli mühasibat prinsiplərinə uyğun tərtib edilmiş mühasibat sistemindən istifadə edilmiş və hesabatlara MHBS-yə uyğunlaşdırılmaq məqsədilə düzəlişlər edilmişdir. Bu düzəlişlərə əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirmək üçün müəyyən təsnifləşdirilmələr, həmçinin müəyyən aktiv və öhdəliklərin, eləcə də gəlir və xərclərin fərdi maliyyə hesabatlarındakı bəndlərə uyğunlaşdırılması məqsədilə edilən yenidən təsnifləndirilmələr aiddir.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

Əməliyyat valyutası

Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına daxil edilən maddələr Cəmiyyətin fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitdəki valyutanı ("əməliyyat valyutası") istifadə etməklə ölçülür. Cəmiyyətin əməliyyat valyutası AZN-dir. Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının təqdim olunduğu valyuta AZN-dir. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının qaydalarına uyğun olaraq bu maliyyə hesabatlarında yerli valyuta təqdimat valyutası kimi istifadə olunur.

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri yalnız uçotda tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanuni hüquq mövcud olduqda və xalis məbləğ əsasında hesablaşmalar aparılması, yaxud da eyni vaxtda aktivlərin satılması və öhdəliyin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulduqda bir-birinə qarşı əvəzləşdirilir, xalis məbləği isə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bildirilir. Hər hansı mühasibat uçotu standartı və ya şərhi ilə tələb olunmayana və ya icazə verilməyənədək və Cəmiyyətin mühasibat uçotu qaydalarında konkret göstərilməyənə qədər gəlir və xərc mənfəət və ya zərər haqqında bir-birinə qarşı əvəzləşdirilmir.

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivləri aşağıdakı xüsusi kateqoriyalara ayrılırlar: "mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan" maliyyə aktivləri (MZHƏDT), "ödəniş tarixinədək saxlanılan" investisiyalar, "verilmiş kreditlər və debitor borcları" və satıla bilən maliyyə aktivləri (SMA). Təsnifləşdirmə maliyyə aktivinin növündən və saxlama məqsədindən asılıdır və ilkin tanınma zamanı təyin edilir.

MZHƏDT maliyyə aktivləri

Ticarət məqsədləri ilə saxlanılan maliyyə aktivləri "mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri" kateqoriyasına aid edilirlər. Yaxın gələcəkdə satılması nəzərdə tutulduqda, əldə edilən maliyyə aktivləri satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər kateqoriyasında təsnifləşdirilir. Törəmə maliyyə alətləri və effektiv hedcinq alətləri istisna olmaqla, satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər kateqoriyasında təsnifləşdirilir. Satış məqsədləri ilə saxlanılan aktivlər üzrə yaranan mənfəət və zərərlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə alətləri

Cəmiyyət müqaviləyə əsasən maliyyə aləti üzrə öhdəlik daşıyan tərəfə çevrildiyi zaman maliyyə aktivini və ya öhdəliyini maliyyə vəziyyəti haqqında ilkin maliyyə hesabatında tanıyır. Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin adi yolla alınması və satılması zamanı hesablaşma tarixinə əməliyyat tanınır. Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə ölçülür. İlkin tanınma zamanı maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin satın alınması və ya yerləşdirilməsi ilə bağlı bütün birbaşa əməliyyat xərcləri (mənfəət və zərər hesabına tanınan maliyyə aktiv və öhdəlikləri istisna olmaqla) müvafiq olaraq maliyyə aktivinin ədalətli dəyərindən azaldılır və ya maliyyə öhdəliyinin ədalətli dəyərinə əlavə edilir. Mənfəət və zərər hesabına tanınan maliyyə aktiv və öhdəliklərinin satın alınması və ya yerləşdirilməsi ilə bağlı birbaşa əməliyyat xərcləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Satıla bilən maliyyə aktivləri

Satıla bilən maliyyə aktivləri, əvvəlcədən bu kateqoriyaya aid olunması nəzərdə tutulan və ya bundan əvvəlki kateqoriyaların heç birinə aid edilə bilməyən qeyri-törəmə aktivlərdir. İlkin tanınmadan sonra satıla bilən

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

maliyyə aktivləri ədalətli dəyər əsasında ölçülür və yaranan mənfəət və zərərlər digər məcmu gəlirlər hesablarında qeydə alınır. İnvestisiyanın tanınmasına xitam verildikdə və ya onun dəyərində ehtimal edilən azalmalar baş verdikdə əvvəllər məcmu gəlirlər hesablarında qeydə alınan mənfəət və gəlirlər müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi

Əgər ticarət məqsədi ilə saxlanılan qeyri-törəmə maliyyə aktivinin yaxın gələcəkdə satılması məqsədi aktuallığını itirirsə, bu zaman belə maliyyə alətləri mənfəət və zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri kateqoriyasından çıxarılaraq aşağıdakı kateqoriyalardan birinə yenidən daxil olunur:

Əvvəlcədən satıla bilən investisiyalar kateqoriyasına aid edilmiş maliyyə aləti verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasının təyinatına uyğun gəldikdə və Cəmiyyət bu aləti yaxın gələcəkdə və ya müddəti bitənədək saxlamaq niyyəti və imkanı yarandıqda, Cəmiyyət onu verilmiş kreditlər və debitor borcları kateqoriyasına yenidən daxil edə bilər.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Hər bir hesabat tarixinə Cəmiyyət maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi halının baş verməsinin obyektiv sübutunun olub-olmamasını dəyərləndirir. Əgər maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi ehtimal edilirsə və yalnız ilkin tanınma tarixindən sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə nəticəsində dəyərsizləşmənin obyektiv sübutu yaranmışdırsa (baş vermiş "zərər hadisəsi") və zərər hadisəsi (və ya hadisələri) bu maliyyə alətləri və ya maliyyə alətləri Cəmiyyət üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin axınına təsir göstərirsə və bu təsirin etibarlı şəkildə təxmin edilməsi mümkündürsə, bu zaman belə maliyyə aktivləri və ya maliyyə aktivləri Cəmiyyət dəyərsizləşmiş sayılır.

Dəyərsizləşmənin sübutu kimi borc götürənin və ya borc götürənlər Cəmiyyətin əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzləşməsi, faiz və əsas borcların ödənilməməsi və ya ödənilməsində gecikmələrin yaranması, müştərilərin iflas etməsi və ya digər yenidən təşkilati strukturun dəyişdirilməsi və bu zaman təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin azalmasına dair konkret məlumatın olması ehtimalının yaranması, məsələn borcun ödənilməməsində şəraitin və iqtisadi şərtlərin dəyişməsi halları götürülə bilər.

Maliyyə aktivlərinin uçotunun xitamı

Cəmiyyət maliyyə aktivi müqaviləsi üzrə pul vəsaitlərinin alınması hüququnun başa çatması və ya maliyyə aktivi, eləcə də sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülməsi halında maliyyə aktivinin tanınmasına xitam verir. Cəmiyyət sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və üstünlükləri digər tərəfə ötürdükdə belə transfer edilmiş aktiv üzərində nəzarəti saxlayırsa, bu zaman saxlanılmış maraqlar hesabatlarda aktiv kimi tanınır və müvafiq şəraitdə Cəmiyyətin ödənilməsi ehtimal edilən məbləğləri də müvafiq olaraq öhdəlik kimi tanınır.
Əgər Cəmiyyət transfer edilən maliyyə aktivinin sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları özündə saxlayırsa, bu zaman aktivin tanınması davam edir və əlavə olaraq girov qoyularaq götürülmüş vəsaitlər də borc məbləği kimi maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınır.
Maliyyə aktivi hesabatlardan tam şəkildə çıxarıldıqda, aktivin qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan və ya alınması nəzərdə tutulan məbləğlərin cəmi arasındakı fərq məcmu gəlirlər hesabatlarında xitam

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

anınadək tanınmış və kapital hesablarında uçotu aparılan mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.
Maliyyə aktivi hesabatlardan qismən çıxarıldıqda (məsələn, Cəmiyyətin transfer edilmiş aktivin bir hissəsini geri almaq seçimi olduqda və ya bu aktiv üzrə sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülərək yalnız cüzi bir hissənin saxlanılması və bunun nəticəsində nəzarətin Cəmiyyətdə qalması halları), Cəmiyyət aktivin qalıq dəyərini cari iştirak ilə bağlı tanınması davam edən qisim və transfer edilən hissələrin nisbi ədalətli dəyərinə görə təyin edilmiş və maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmayan qisimdən ibarət iki hissəyə ayırır.

Aktivin tanınmasına xitam verilmiş qisminə aid edilən qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan məbləğlərin cəmi arasındakı fərq məcmu gəlirlər hesabında xitam anınadək tanınmış mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Məcmu gəlirlər hesabında tanınmış mənfəət və zərər məbləğlərini aktivin tanınmasına xitam verilən qismi ilə tanınması davam edən qismi arasında bölərkən bu qismlərin ədalətli dəyərlərinin nisbətləri əsas götürülür.

Debitor borcları

Debitor borcları effektiv faiz dərəcəsi istifadə edilməklə amortizasiya olunmuş dəyər ilə təqdim edilir. Debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat, Cəmiyyətin debitorlardan alınacaq vəsaitlərinin ilkin razılaşmaya uyğun olaraq ödənilməli olan bütün məbləğləri toplaya bilməyəcəyi barədə obyektiv sübut olduqda müəyyən edilir. Ehtiyatın məbləği aktivin qalıq dəyəri ilə təxmin edilən gələcək pul vəsaiti axınlarının cari effektiv faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılmış dəyər arasındakı fərqdir. Ehtiyatın məbləği məcmu gəlirlər hesabatında tanınır.

Kreditlərin və avansların silinməsi

Kreditlər və avanslar yığılması mümkün olmadıqda kreditlər üzrə ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyyatlara qarşı hesabdan silinir. Rəhbərlik Cəmiyyətə ödənilməli olan borcların yığılması üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə etdikdən sonra kreditlər və avanslar hesabdan silinir. Əvvəllər hesabdan silinmiş məbləğlərin sonradan bərpa edilməsi ödənişlərin qaytarılması dövründə mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi məbləğinə qarşı əvəzləşdirilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nağd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank besabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksəklikvidli investisiyalar əks etdirilir. Mühasibat balansında bank overdraftları qısamüddətli öhdəliklərin tərkibində qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər maddəsi üzrə əks etdirilir.

Kreditlər və borclar

Kreditlər və borclar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır. Sonrakı dövrlərdə kreditlər və borclar amortizasiya olunan dəyər ilə əks etdirilir: İstənilən alınmış vəsaitlər və ödənilmiş məbləğlər arasındakı fərq kredit və borcların verilmə müddəti ərzində mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir. (Effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə)

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

Konvertasiya olunan istiqrazların öhdəliklərə aid olan hissəsinin ədalətli dəyəri konvertasiya olunmayan istiqrazlara ekvivalent bazar faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə müəyyən olunur. Bu məbləğ konvertasiyada ləğv olunma müddətinə və istiqrazların ödəmə müddətinin çatması müddətinə qədər amortizasiya olunan öhdəliyin dəyəri kimi əks etdirilir. Alınmış qalan vəsaitlər konvertasiyaya opsion kimi mənfəət vergisi effektiv çıxılmaqla kapitala əlavə edilir.

Kreditlər və borclar, Cəmiyyət tərəfindən bu öhdəliklərin ödənilmə müddətinin mühasibat balansının tərtib edilmə müddətindən ən azı bir ildən artıq olan müddətə ödəniləcəyi barədə şərtsiz hüququ olması halları istisna olmaqla, qısamüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir.

Maliyyə alətlərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət yalnız aktivdən pul daxilolmaları üzrə onun müqavilə hüquqlarının vaxtı bitdikdə, yaxud maliyyə aktivini və aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları digər tərəfə ötürdükdə maliyyə aktivinin tanınmasını dayandırır. Cəmiyyət aktiv üzrə mülkiyyət hüquqları ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları digər tərəfə köçürməzsə və ya özündə saxlamasa və köçürülmüş aktiv üzərində nəzarətini davam etdirərsə, o, aktivdə saxlanılmış payını və bununla əlaqədar ödəyəcəyi məbləğlər ilə əlaqədar girovu təmin edilmiş borc vəsaitlərini də uçotda tanıyır.

Maliyyə aktivinin tanınması tamamilə dayandırıldığı halda, maliyyə aktivinin balans dəyəri ilə nəzəri olaraq alınmış və alınacaq məbləğlər və digər məcmu gəlirdə tanınmış və kapitalda toplanan yığılmış gəlirlər və zərərlər arasındakı fərq mənfəət və zərərdə tanınır.

Maliyyə aktivinin tanınmasının tamamilə dayandırılması halından başqa digər hallarda (məs. Cəmiyyət ötürülmüş aktivlərin bir hissəsini almaq hüququnu saxlayırsa), Cəmiyyət maliyyə aktivinin əvvəl müəyyən edilmiş balans dəyərini maliyyə çətinliyi davam etdiyi müddətdə tanımağa davam etdiyi hissə ilə aktivlərin ötürülməsi tarixində həmin hissələrin nisbi ədalətli dəyərləri əsasında artıq tanımayan hissə arasında bölüşdürür. Artıq tanımayan hissəyə aid edilmiş balans dəyəri ilə artıq tanımayan hissə üzrə alınmış ödəniş məbləği və ona aid edilmiş, digər mənfəət haqqında hesabatda tanınmış hər hansı yığılmış gəlir və ya zərər arasında fərq mənfəət və ya zərər uçotunda tanınır. Digər mənfəət haqqında hesabatda tanınmış yığılmış gəlir və ya zərər tanınması davam edən hissə ilə belə hissələrin ədalətli dəyəri əsasında tanınması artıq dayandırılmış hissə arasında bölüşdürülür.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri "MZHƏDT maliyyə öhdəlikləri" və "digər maliyyə öhdəlikləri" olmaqla iki hissəyə ayrılır.

MZHƏDT maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəlikləri ticarət məqsədləri ilə saxlanıldıqda və ya xüsusi olaraq MZHƏDT şəklində nəzərdə tutulduqda MZHƏDT maliyyə öhdəlikləri kateqoriyasına aid edilirlər.

MZHƏDT maliyyə öhdəlikləri ədalətli dəyərlə təqdim edilir və yenidən ölçülmə zamanı yaranan mənfəət və zərər məbləğləri müvafiq olaraq mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Mənfəət və zərər hesabında tanınan xalis mənfəət və ya zərərə maliyyə öhdəliyi üzrə ödənilən bütün faizlər daxildir və bu məbləğ məcmu gəlirlər hesabatında "digər gəlirlər/(zərərlər)" bəndində öz əksini tapır.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

Digər maliyyə öhdəlikləri

Digər maliyyə öhdəlikləri ilkin olaraq bütün əməliyyat xərcləri çıxıldıqdan sonra ədalətli dəyər ilə ölçülür. Digər maliyyə öhdəlikləri növbəti dövrlərdə effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə olunmaqla amortizasiya edilmiş maya dəyərində ölçülür və faiz xərcləri effektiv gəlir kriteriyasına əsaslanaraq tanınır. Effektiv faiz dərəcəsi metodu maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş maya dəyərinin hesablanılması və faiz xərci məbləğinin müvafiq dövrlər üzrə paylaşdırılmasını nəzərdə tutur. Bu metod maliyyə öhdəliyinin nəzərdə tutulan istifadə müddəti üzrə təxmin edilən gələcəkdə ödəniləcək vəsaitləri və ya müvafiq olduqda, daha qısa müddət üzrə maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyərini dəqiq diskontlaşdıran dərəcədir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması yalnız Cəmiyyət ödəniş öhdəliyini yerinə yetirdikdə, belə ödəniş ləğv olunduqda, yaxud müddəti başa çatdıqda dayandırır. Mövcud maliyyə öhdəliyi tam başqa şərtlərlə eyni kreditorun təqdim etdiyi digər öhdəliklə əvəzlənərsə, belə əvəzlənmə və ya düzəliş ilkin öhdəliyin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliyin tanınması kimi qəbul edilir.Tanınması dayandırılmış maliyyə öhdəliyinin balans dəyəri ilə öhdəliklər üzrə ödənilmiş və ödəniləcək məbləğ arasındakı fərq mənfəət və zərər uçotunda tanınır.

Maliyyə aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri yalnız Cəmiyyətin aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi üçün müəyyən edilmiş hüququ olduqda və ya eləcə də Cəmiyyətin müqavilə üzrə əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktivi realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Maliyyə aktivlərinin müvəqqəti olaraq qarşı tərəfə transfer edilməsi zamanı bu maliyyə aktivləri qarşı tərəfin öhdəliyi ilə əvəzləşdirilmir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasına xitam verilməsi

Cəmiyyət maliyyə öhdəliklərinə yalnız Cəmiyyətin öhdəliklərinin silinməsi, ləğv edilməsi və ya müddətinin başa çatması hallarında xitam verir. Tanınmasına xitam verilmiş maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyəri ilə ödənilmiş və ya ödəniləcək məbləğlərin cəmi arasındakı fərq dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Derivativ (törəmə) maliyyə alətləri

Cəmiyyət valyuta mübadiləsi ilə bağlı riskləri tənzimləmək məqsədilə xarici valyuta üzrə müxtəlif derivative forvard müqavilələri kimi törəmə maliyyə alətlərinə daxil olur.

Derivativlər derivative müqaviləsinin bağlandığı tarixdə ilkin olaraq uçotda ədalətli dəyərlə tanınır və daha sonra isə hər hesabat dövrünün sonunda onların ədalətli dəyəri ilə yenidən qiymətləndirilir. Onların dövrünün sonuna olan ədalətli dəyərinə qarşı təkrar ölçülür. Nəticədə yaranmış gəlir və ya zərər derivativ hedcinq aləti kimi təyin olunduqda və qüvvədə olduqda dərhal mənfəət və ya zərər hesabatında tanınır. Bu halda onların mənfəət və ya zərər hesabatında tanınması vaxtı hedcinq əlaqələrinin xüsusiyyətlərindən asılı olur.

Derivativlərin ədalətli dəyəri məqbul olduqda onlar aktivlər kimi, mənfi olduqda isə öhdəliklər kimi qeydə alınır.
Cəmiyyət bəzi derivativləri tanınmış aktivlərin və ya öhdəliklərin ədalətli dəyərinin hedcinqi kimi və ya cəmiyyətin öhdəlikləri (ədalətli dəyər hedcinqi), yüksək ehtimallı proqnoz əməliyyatlarının hedcinqi və ya

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

cəmiyyət öhdəliklərinin xarici valyuta riskinin hedcinqi (pul vəsaitləri hedcinqi) və ya xarici əməliyyatlara xalis investisiyaların hedcinqi kimi müəyyən edir.

Gəlirin tanınması

Gəlir satılmış mal, iş və xidmətlərin ədalətli dəyəri ilə (əlavə dəyər vergisi çıxılmaqla) tanınır. Satışdan gəlir aşağıdakı qaydada tanınır:

- Xidmətlərin və malların təqdim edilməsindən gəlirlər

Xidmətlərin və malların təqdim edilməsindən gəlirlər o hesabat dövrünə aid edilir ki, bu xidmətlər və mallar təqdim edilmişdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdələşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılması dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin və malların həcminin sövdələşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin və mallarının ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndirilir.

- Faiz gəlirləri

Faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə zaman tənasüblüyü əsasında tanınır. Debitor borcunun dəyərinin aşağı düşməsi hallarında Cəmiyyət balans dəyərini əvəzi ödənilə bilən dəyərə qədər aşağı salır. Dəyərin bu qaydada aşağı salınması, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsindən istifadə edilməklə, ilkin tanınma tarixinə pul vəsaitləri axınının gələcək diskontlaşdırılmış hesablamaları yolu ilə müəyyən edilir. Dəyəri aşağı salınmış faiz gəlirləri konkret şəraitdən asılı olaraq, pul vəsaitlərinin daxil olması və ya xərclərin ödənilməsi qaydasında tanınır.

- Dividend gəlirləri

Dividend gəlirləri o zaman tanınır ki, təsisçilərin mənfəət əldə etmək hüququ müəyyən olunmuşdur.

İcarə

İcarənin şərtlərinə əsasən mülkiyyət hüququ üzrə bütün risk və mükafatlar icarəçiyə ötürüldüyü zaman belə icarə maliyyə icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Bütün digər icarələr əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir.

Cəmiyyət - İcarəyə götürən tərəf kimi

Əməliyyat lizinqi ilə bağlı ödənişlər, lizinq obyekti olan aktiv üzrə iqtisadi mənfəətin tanınması üçün belə mənfəətin daxil olduğu müddəti daha uyğun əks etdirən digər bir metodun istifadə edildiyi hallar istisna olmaqla, lizinq müddəti ərzində düzxətli metod əsasında xərc kimi tanınır.

Əməliyyat icarəsi sövdələşməsinin bağlanması üçün icarə stimulları əldə olunduqda belə stimullar öhdəlik kimi tanınır. Stimullar üzrə ümumi mənfəət, lizinq obyekti olan aktiv üzrə iqtisadi mənfəətin tanınması üçün belə mənfəətin daxil olduğu müddəti daha uyğun əks etdirən digər bir metodun istifadə edildiyi hallar istisna olmaqla, düz xətt üsulu əsasında icarə haqqı xərclərinin azalması kimi tanınır.

Əmlak, avadanlıq

Əsas vəsaitlər, yığılmış amortizasiyanı və tələb olunduqda dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatı çıxmaqla, ilkin dəyərdə qeydə alınır. Satışdan yaranan gəlir və zərər, gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və zərər haqqında hesabatda əks etdirlir.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

Torpaq üçün amortizasiya hesablanmır. Avadanlıqlar ilkin dəyər yığılmış köhnəlmə və amortizasiya və hər hansı tanınmış dəyərsizləşmə zərərinin çıxılması ilə əks etdirilir. Natamam tikililərin və istifadəyə verilməyən obyektlərin amortizasiyasi istifadəyə hazır olduğu tarixdən hesablanır. Əmlak, tikili və avadanlığın amortizasiya düz xətti metodla aparılır.

Aktivin artıq köhnəldiyi və istismar müddəti başa çatdığı halda, satış üzrə təxmin edilən xərclər çıxılmaqla, Cəmiyyətin həmin aktivin satışı nəticəsində əldə edəcəyi təxmin edilən məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Aktivlərin qalıq dəyərləri və faydalı xidmət müddətləri lazım olduqda hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və dəqiqləşdirilir.

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin faydalı ömrü

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin faydalı ömrünün qiymətləndirilməsi, oxşar aktivlərlə təcrübəyə əsaslanaraq Rəhbərlik tərəfindən aparılır. Aktivin faydalı ömrünü müəyyənləşdirərkən,

Rəhbərlik onun ehtimal edilən istifadə müddətini, təxmin edilən texniki köhnəlməsini, fiziki aşınma və köhnəlməsini və aktivin fəaliyyət göstərdiyi fiziki mühiti nəzərə alır.

Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiyanı və dəyərsizləşmə zərərini çıxmaqla, maya dəyəri ilə qeydə alınır. Qeyri-maddi aktivlərə Proqram təminatı daxildir.

Qeyri-maddi aktivlərin istifadə müddəti məhdud və ya qeyri-müəyyən hesab edilir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə iqtisadi müddəti ərzində amortizasiya hesablanır, dəyərsizləşmə əlaməti mövcud olanda isə dəyərsizləşmə baxımından qiymətləndirilir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya dövrü və amortizasiya metodu ən azı hər bir hesabat dövrünün sonunda yenidən nəzərdən

keçirilir. Gözlənilən istifadə müddəti və ya aktiv üzrə daxil olacaq gələcək iqtisadi səmərənin gözlənilən istifadə modelində dəyişikliklər müvafiq olaraq amortizasiya dövrünü və ya metodunu dəyişdirməklə uçot təxminlərində dəyişikliklər kimi qeydə alınır. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya xərcləri məcmu gəlir haqqında hesabatda qeyri-maddi aktivlərin funksiyasına uyğun olaraq xərc kateqoriyasında tanınır. Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərə amortizasiyaya hesablanmır, lakin fərdi qaydada və ya pul vəsaitlərini yaradan biznes vahidləri səviyyəsində hər il dəyərsizləşmə baxımından yoxlanılır. Qeyri-müəyyən istifadə müddətinin hələ də münasib olmasını müəyyən etmək üçün qeyri-müəyyən istifadə müddəti hər il yenidən nəzərdən keçirilir. Artıq münasib deyilsə, istifadə müddəti perspektiv qaydada qeyri-müəyyən müddətdən məhdud müddətə dəyişdirilir.

- Qeyri-maddi aktivlər düz xətli amortizasiya metoduna uyğun olaraq amortizasiya olunur.

Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılması

Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdan silindikdə yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındakı fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

Maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət maddi və qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməyə məruz qalaraq qiymətlərin düşüb-düşmədiyini müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlalət edən hər hansı hal mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmini müəyyən etmək üçün aktivin bərpa dəyəri hesablanır. Aktivin fərdi hallarda bərpa dəyərinin hesablamaq mümkün olmazsa, Cəmiyyət belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər Cəmiyyətin bərpa dəyərini müəyyən edir. Aktivin yerləşdirilməsinə müvafiq və ardıcıllığı gözlənilən əsaslar müəyyən edildiyi hallarda, korporativ aktivlər, həmçinin fərdi gəlir gətirən aktivlər yerləşdirilə bilər yaxud müvafiq qaydada və ardıcıllığı gözlənilməklə yerləşdirmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər yer alır.

Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan və istifadə üçün hazır olmayan qeyri-maddi aktivlər ən azı ildə bir dəfə və ya dəyərsizləşmə əlaməti olduqda dəyərsizləşmə üzrə yoxlamadan keçməlidir.

Bərpa dəyəri ədalətli dəyərdən satış və istifadə dəyərlərini çıxıldıqdan sonra alınan daha yüksək məbləğdir. İstismar dəyərini qiymətləndirərkən təxmin edilən gələcək dövrlərin pul axınları pulun vaxt üzrə dəyərinin və gələcək pul axınları ilə bağlı təxminlərə düzəliş edilməmiş aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırki bazar qiymətləndirilməsini özündə əks etdirən vergiyə qədərki diskont dərəcəsindən istifadə etməklə cari dəyərinə qədər diskontlaşdırır.

Aktivin bərpa dəyərinin onun balans dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin balans dəyəri bərpa dəyərinə kimi azaldılır. Dəyərsizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilərsə, aktivin balans dəyəri hesablamasına düzəliş verilmiş bərpa dəyərinə qədər artırılır, bu şərtlə ki,artırılmış belə balans dəyəri aktivin dəyərsizləşmə zərərinin tanımadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın . Dəyərsizləşmə üzrə zərərin bərpası dərhal mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

Cəmiyyət vergi hesabatlarının qanunvericiliyə uyğun olduğuna inansa da, vergi orqanları tərəfindən yoxlama zamanı mübahisələndirilə biləcək məsələlər olduqda vergi öhdəliyi olaraq tanınır və nəticədə Cəmiyyət bu məsələ ilə bağlı risklərini azaldır.

Cəmiyyət keçmiş təcrübəsinə və qanunvericiliyin şərhinə əsaslanaraq vergi öhdəliyi hesablamalarının düzgün olmasına inanır. Bu dəyərləndirmə fərziyyələrə əsaslandığından gələcək dövrlərdə düzəliş edilməsi zərurəti yarana bilər. Bu cür zərurət yarandıqda mənfəət vergisi xərci məsələnin aşkar olunduğu dövrdə uyğunlaşdırılır.

Əməliyyat vergiləri

Azərbaycan Respublikasında Cəmiyyətin fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hesablanan bir sıra digər vergilər tətbiq edilir. Belə vergilər əməliyyat xərclərinin tərkib hissəsi kimi mənfəət və ya zərər haqqında hesabata daxil edilir.

Cari vergi

Ödənilməli olan cari vergi ili üzrə cəlb olunan mənfəət əsasında tutulur. Vergiyə cəlb olunan mənfəət digər illərdə vergiyə cəlb olunmuş yaxud gəlirdən çıxılan və heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan yaxud gəlirdən çıxılmayan gəlir və xərc maddələri ilə əlaqədar mənfəət və zərər haqqında hesabatda əksini tapmış

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

mənfəətdən fərqlənir. Cəmiyyətin cari vergi ilə bağlı öhdəliyi hesabat dövrünün sonuna qanuni qüvvəyə minmiş və ya hesabat dövrünün sonuna tam həcmdə qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsində qeyd edilən "İnvestisiya təşviqi" sənədini almış hüquqi şəxsin həmin sənədi aldığı tarixdən əldə etdiyi mənfəətin 50%-nə görə nəzərə alınan güzəşt məbləği tətbiq edilir.

İşçi heyəti üzrə ödənişlər

Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi Yanında Dövlət Vergi Xidmətinə ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və müvafiq gəlir vergisi Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlərin göstərildiyi ildə hesablanır.

İşçilərin mükafatları

Əmək haqları, Dövlət Sosial Müdafiə fonduna ödənilən vəsaitlər, illik ödənilən məzuniyyət haqları və xəstəlik müavinətləri, mükafatlar və qeyri-monetar mükafatlar Cəmiyyətin işçilərinin bu vəsaitləri almaq üçün işlədikləri dövr üzrə hesablanır.

Ehtiyatlar

Cəmiyyət keçmiş hadisələr nəticəsində cari hüquqi və ya əsaslanmış öhdəliyə malik olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaradan ehtiyatların azalma ehtimalı olduqda və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə qiymətləndirildikdə uçota alınır.

Ehtiyat kimi tanınan məbləğ hesabat dövrünün sonunda müvafiq risklər və qeyri-müəyyənliklər də nəzərə alınmaqla cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan məbləğin təxmini göstəricisidir. Ehtiyatı hesablayarkən cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan pul vəsaitlərinin təxminindən istifadə edilirsə, ehtiyatın qalıq dəyəri bu pul vəsaitlərinin cari dövrə olan diskontlaşdırılmış dəyərinin cəminə bərabərdir (pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyət kəsb etdiyi hallarda).

Ehtiyatın qarşılanması üçün tələb edilən iqtisadi faydaların tam və ya qismən üçüncü şəxslərin hesabına geri qaytarılması gözlənilirsə, debitor borc aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, üçüncü tərəfin kompensasiya ödəməsi ehtimalı var və bu məbləğ etibarlı şəkildə təxmin edilə bilər.

Mal və material ehtiyatları

Mal və material ehtiyatları maya dəyəri və ya xalis satış dəyərindən aşağı olanı ilə ifadə edilir. Mal və material ehtiyatlarının qiyməti ehtiyatların ilkin qiymətləndirilmə və satılma ardıcıllığı üsulu ilə (EQSA) təyin edilir və birbaşa olaraq satınalma, hasilat, nəqliyyat və emal xərclərini əhatə edir. Mal və material ehtiyatlarının qalıq dəyəri, dəyərinin az olmasından asılı olaraq ya bu mal və material ehtiyatlarının maya dəyərinə əsasən, ya da xalis amortizasiya dəyərinə əsasən qiymətləndirilir. Xalis realizasiya dəyəri ehtiyatların dəyərindən aşağı olduğu təqdirdə, qalıq dəyər xalis satış qiymətinə qədər salınır və artıq məbləğ dərhal məcmu gəlirlər hesabatına daxil edilir.

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

Avans ödənişləri

Avans ödənişləri dəyərsizləşmə zərərləri üzrə ehtiyatların çıxılması ilə tanınır. Avans ödənişi ilə əlaqədar olan malların və ya xidmətlərin əldə edilməsi bir ildən sonra gözlənilirsə və ya avans ödənişi ilkin tanınmadan sonra uzunmüddətli aktiv kimi tanınacaq aktivə aiddirsə, avans ödənişi uzunmüddətli kimi təsnifatlaşdırılır.

Cəmiyyətin aktiv üzərində nəzarət əldə etdiyi və bu aktivlə əlaqədar gələcəkdə iqtisadi mənfəətin axını ehtimal edildiyi hallarda aktivin əldə edilməsi üçün edilən avans ödənişləri aktivin qalıq dəyərinə ötürülür. Digər avans ödənişləri mallar və ya xidmətlər alındıqdan sonra mənfəət və zərər hesablarında əks etdirilir. Avans ödənişlərinə aid olan aktivlərin, malların və ya xidmətlərin alınmaması üzrə müəyyən göstəricilər yarandıqda avans ödənişinin qalıq dəyəri müvafiq olaraq silinir və dəyərsizləşmə zərəri mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Ədalətli dəyərin ölçülməsi

Ədalətli dəyər ölçülmə tarixinə əməliyyatın həyata keçirilməsində maraqlı olan, yaxşı məlumatlandırılmış və bir-birindən asılı olmayan alıcı və satıcı arasında aktivin mübadilə edilə biləcəyi məbləğ və ya nəzərdə tutulmuş öhdəlikdir. Məqsədə uyğun olduqda, Cəmiyyət, həmin alət üzrə fəal bazara çıxarılmayan qiymətləri istifadə edərək alətin ədalətli dəyərini ölçür. Təyin edilmiş qiymətlər müntəzəm və tam olduqda, həmçinin bazar şəraitində baş verən bazar əməliyyatlarını faktiki və müntəzəm olaraq əks etdirdikdə bazar fəal hesab olunur. Maliyyə aləti üzrə bazar fəal olmadığı təqdirdə Cəmiyyət qiymətləndirmə üsulundan istifadə etməklə ədalətli dəyəri yaradır. Seçilmiş qiymətləndirmə üsulu bazarın istehsal amillərindən maksimum istifadə edir, Cəmiyyətin fəaliyyəti ilə bağlı xüsusi olan ehtimallara mümkün qədər az əsaslanır, bazar iştirakçılarının qiymət təyin edərkən nəzərə aldıqları bütün amilləri birləşdirir və maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi üçün qəbul edilmiş iqtisadi metodologiyaya uyğun davranır.

Şərti aktiv öhdəliklər

Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında tanınmır, lakin, hesablaşma üzrə vəsaitlərin azalması ehtimalı olduqda, belə öhdəliklər açıqlanmalıdır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınmır, lakin, onlarla bağlı iqtisadi mənfəətin əldə olunacağı ehtimal edildikdə açıqlanmalıdır.

Xarici valyutalar

Cəmiyyətin maliyyə hesabatları hazırlanarkən, onun əməliyyat valyutasından başqa digər valyuta (xarici valyutalar) ilə aparılan əməliyyatlar belə əməliyyatların aparıldığı tarixdə üstünlük təşkil edən mübadilə məzənnələri ilə qeydə alınır. Hər hesabat dövrünün sonunda, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyən olunduğu tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. Xarici valyutada ədalətli dəyər ilə uçota alınmış qeyri-pul vəsaitlərinin valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyənləşdirdiyi tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə təkrar qiymətləndirilir. Monetar maddələr üzrə valyuta fərqləri aşağıdaki hallar istisna olmaqla mənfəət və ya zərər hesabatında baş verdiyi dövrdə tanınır:

3.MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU SİYASƏTLƏRİ (davamı)

- Gələcəkdə istifadə üçün nəzərdə tutulmuş başa çatdırılmamış aktivlərlə əlaqəli xarici valyuta ilə ifadə olunmuş borclar üzrə məzənnə fərqləri, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş borclar üzrə faiz xərclərinə düzəliş kimi hesab olunduqda aktivlərin dəyərinə daxil edilir.
- Müəyyən xarici valyuta risklərinin qarşısını almaq üçün aparılan əməliyyatlar üzrə valyuta fərqləri (aşağıdakı hedcinqin uçotu qaydalarına baxın) və hesablaşmanın olmadığı və olacağı güman edilməyən xarici əməliyyatlarda xalis investisiya formalaşdırır), hansı ki, ilk əvvəl digər gəlirlərdə göstərilir və daha sonra səhmdar kapitalından pul vəsaitlərinin mənfəət və zərər hesabına təsnif edilir.
- Maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi məqsədilə Cəmiyyətin xarici əməliyyatlarının aktiv və öhdəlikləri hər hesabat müddətinin sonunda qüvvədə olan mübadilə məzənnələri əsasında AZN-ə çevrilir, istisna hallarda valyuta mübadilə məzənnələri həmin müddət ərzində əhəmiyyətli dərəcədə tərəddüd etdiyi halda sövdələşmələrin tarixində qüvvədə olan valyuta mübadilə məzənnələri istifadə olunur. Hər hansı valyuta mübadilə fərqləri meydana gəldiyi halda digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda tanınır və kapitalda toplanır.
- Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında Cəmiyyətin ilin sonunda tətbiq etdiyi valyuta mübadiləsi məzənnələr aşağıdakı kimi olmuşdur:
-

	31 dekabr 2024-cü il	**31 dekabr 2023-cü il**	**31 dekabr 2022-ci il**
1 ABŞ dolları 1 AZN	**1.7000**	**1.7000**	**1.7000**
1 Avro 1 AZN	**1.7724**	**1.8776**	**1.8114**

Cəmiyyət növbəti ildə aktivlərin və öhdəliklərin hesabat olunan məbləğlərinə təsir edəcək qiymətləndirmələr aparır və fərziyyələr irəli sürülür. Qiymətləndirmələr və mühakimələr davamlı qaydada aparılır, rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, habelə şəraitə uyğun hesab olunan gələcək hadisələrlə bağlı gözləntilərə əsaslanır. Rəhbərlik mühasibat uçotu qaydalarının tətbiqi prosesində qiymətləndirmə tələb olunan mühakimələrdən əlavə bəzi qərarlar və növbəti ildə aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində mühüm düzəlişlərə səbəb ola biləcək qiymətləndirmələr aşağıdakılardan ibarətdir:

Kreditlərin və debitor borclarının dəyərsizləşməsi

Cəmiyyət dəyərsizləşməni müəyyən etmək məqsədilə kreditləri və debitor borclarını mütamadi olaraq nəzərdən keçirir. Cəmiyyətin kreditlər və debitor borcları portfelində baş vermiş dəyərsizləşmə üzrə zərərin tanınması üçün kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyyatlar yaradılır.
Cəmiyyətin kredit və debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlara dair mühasibat təxminlərini qeyri-müəyyən hesab edir, ona görə ki, onlar gələcək defolt dərəcələri barədə fərziyələrin, eləcə də dəyərsizləşmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı potensial itkilərin qiymətləndirilməsinin yaxın keçmişdəki fəaliyyət nəticələrinə əsaslanması səbəbindən vaxtaşırı olaraq dəyişikliklərə çox məruz qalır və Cəmiyyətin hesablandığı zərər ilə faktiki zərər arasında hər hansı əhəmiyyətli fərq müqabilində ondan gələcək dövrlərdə maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə biləcək ehtiyatların qeyd edilməsi tələb oluna bilər.
Borcalanlar maliyyə çətinlikləri ilə üzləşdikdə və belə borcalanlara dair tarixi məlumat mənbələri az sayda olduqda, Cəmiyyət hər hansı dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləğini hesablamaq üçün rəhbərliyin mülahizələrindən istifadə edir.

Eynilə, Cəmiyyət keçmiş fəaliyyət nəticələri, keçmiş müştəri davranışı, daxilində borcalanın ödəniş etmə vəziyyətindəki mənfi dəyişiklikləri göstərən müşahidə oluna bilən məlumatları, eləcə də daxilində aktiv üzrə öhdəliyin yerinə yetirilməməsi halları ilə əlaqəli olan ölkə və yerli iqtisadi şəraitlərə əsaslanmaqla gələcək pul axınlarındakı dəyişiklikləri hesablayır. Rəhbərlik kredit riski ilə səciyyələnən aktivlər halında avvəllər baş vermiş zərər üzrə keçmiş təcrübəyə və kreditlər unda olduğu kimi dəyərsizləşməyə dəlalət edən obyektiv sübutlara əsaslanan ehtimallardan istifadə edir. Cəmiyyət tarixi məlumatlarda əksini tapmamış hazırki vəziyyətlərin qeyd edilməsi məqsədilə kreditlər üzrə müşahidə oluna bilən məlumatlara düzəliş etmək üçün rəhbərliyin mühakimələrdən istifadə edir.
Maliyyə hesabatlarında maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyyat müddəasının daxil edilməsi mövcud iqtisadi və siyasi şəraitlərə əsasən müəyyən olunmuşdur. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında belə şəraitlərdə hansı dəyişikliklərin baş verecəyini və belə dəyişikliklərin gələcək dövrlərdə maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyyatlara necə təsir göstərəcəyini qabaqcadan söyləmək iqtidarında deyil.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və qalıqlar

Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, tərəflərdən biri digərinə nəzarət edə bilsin, onunla eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlər üzrə qərar qəbul edilərkən ona təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

4. YENİ VƏ DÜZƏLİŞ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ BEYNƏLXALQ STANDARTLARININ (MHBS) TƏTBİQİ

Maliyyə hesabatlarında hesabat olunan məbləğlərə təsir edən MHBS-lərə düzəlişlər. Cari ildə hazirki maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə təsir edən aşağıdakı yeni və düzəliş edilmiş Standartlar və Şərhlər qəbul edilmişdir.

- MHBS 10, MHBS 12 VƏ MUBS 27-yə düzəlişlər- İnvestisiya müəssisələri
- MUBS 32-yə düzəlişlər-Maliyyə Aktivlərinin və Maliyyə öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi
- MUBS 36-ya düzəlişlər- Qeyri –maliyyə aktivləri üçün bərpa dəyəri ilə bağlı açıqlamalar
- MUBS 39-a düzəlişlər- Törəmə maliyyə alətlərinin ötürülməsi və hedcinq uçotunun davam etdirilməsi
- MHBSKŞ 21- İcbari ödənişlər

Bu düzəlişlər və şərhlər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına heç bir təsir göstərməmişdir. Buraxılmış, lakin hələ qüvvəyə minməmiş yeni və düzəliş edilməmiş MHBS-lər Cəmiyyət buraxılmış, lakin hələ qüvvəyə minməmiş aşağıdakı yeni və düzəliş edilmiş MHBS –ləri tətbiq etməmişdir:

- MUBS 19-a düzəlişlər- Müəyyən olunmuş müavinat planları: İşçilər tərəfindən ödəmələr
- 2010-2012-ci illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər
- 2011-2013-cü illəri əhatə edən dövr üzrə MHBS-lərə illik düzəlişlər
- 2012-2014-cü illəri əhatə edən dövr üzrə illik düzəlişlər
- MHBS 14 Tariflərin tənzimlənməsi üzrə təxirə salınmış hesablar
- MUBS 16 və MUBS 38-ə düzəlişlər- Məqbul Köhnəlmə və Amortizasiya Metodlarının Aydınlaşdırılması
- MHBS 11-ə düzəlişlər-Birgə Əməliyyatlarda İştirak Paylarının Alışının uçotu

- MHBS 10 və MUBS 28-ə düzəlişlər- İnvestor ilə Asılı müəssisə və ya Birgə Müəssisə arasındakı Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi
- MHBS 15 Müştərilərlə Müqavilə üzrə Gəlirlər
- MHBS 9 Maliyyə Alətləri

MHBS 9 Maliyyə Alətləri, 2009-cu ilin noyabr ayında buraxılmış MHBS 9 maliyyə aktivlərinin təsnifatı və qiymətləndirilməsi üçün yeni tələbləri təqdim edir. Maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və ölçülməsi, habelə tanınmasının dayandırılması ilə bağlı yeni tələblərin daxil edilməsi məqsədilə 2010-cu ilin oktyabrında ,ümumi hedcinq uçotu ilə bağlı yeni tələblərin daxil edilməsi üçün 2013-cü ilin noyabrında MHBS 9-a düzəliş olunmuşdur. 2014-cü ilin iyul ayında BMUSŞ əsasən maliyyə aktivləri üçün dəyərsizləşmə tələblərini, habelə təsnifləşdirmə və ölçülmə tələbləri ilə bağlı məhdud düzəlişləri tətbiq edən MHBS 9-un yekun versiyası hazırlanmışdır. MHBS 9-un məqsədi Maliyyə Alətləri Tanıma və Ölçülmə adlı 39-u əvəz etməkdən ibarətdir.

Tanınma və ölçülmə

MHBS 9 üzrə əsas tələblər aşağıdakılardan ibarətdir:

- Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və ölçülməsi. Maliyyə aktivləri onların saxlandıqları biznes modelinə və müqavilə üzrə pul daxilolmalarının yığılması məqsədini daşıyan biznes modeli çərçivəsində saxlanılan və müqavilə üzrə pul daxilolmaları yalnız əsas borc məbləği, eləcə də ödənilməmiş əsas borc məbləği üzrə faizlərin ödənilməsindən ibarət borc alətləri adətən ilkin tanınmadan sonra amortizasiya edilmiş dəyərlə ölçülür. MHBS 9-un 2014-cü il versiyası müqavilə üzrə. Pul vəsaitlərinin toplanması və maliyyə aktivlərinin satılmasından, eləcə də ilkin tanınmadan sonra digər məcmu gəlirlər hesabatında ədalətli dəyərlə tanınan belə maliyyə aktivləri üzrə müəyyən olunmuş tarixlərdə qalıq borclar üzrə əsas borc və faiz məbləğlərinin toplanmasından ibarət olan biznes modeli çərçivəsində borc alətləri üçün "digər məcmu gəlirlər üzrə ədalətli dəyər" kateqoriyasını təqdim edir. Bütün digər borc və kapital investisiyaları ədalətli dəyərlə ölçülür. Bundan başqa, Maliyyə alətləri haqqında MHBS 9-a əsasən müəssisələr yalnız dividend üzrə gəliri mənfəət və ya zərər hesablarında tanımaq şərtilə kapital investisiyasının (ticarət üçün saxlanılmayan) ədalətli dəyərində sonrakı dəyişikliklərin digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda təqdim edilməsi ilə bağlı yekun seçim edə bilərlər.

  Maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsi və ölçülməsi. Maliyyə öhdəlikləri MUBS 39-da olduğu kimi eyni tərzdə təsnifləşdirilir, lakin müəssisənin öz kredit riskinin ölçülməsinə tətbiq olunan tələblər üzrə fərqlər mövcuddur. MHBS 9 maliyyə öhdəliyinin kredit riskindəki dəyişikliklərə şamil olunan belə öhdəliyin ədalətli dəyərində dəyişiklik məbləğinin (öhdəliklərin kredit riskində dəyişikliklərin təsirinin digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatda tanınması mənfəət və ya zərər üzrə uçot uyğunsuzluğu əmələ gətirməyənədək) digər məcmu gəlirlərdə tanınmasını tələb edir.
- Maliyyə öhdəliyinin kredit riskinə şamil olunan ədalətli dəyərdə dəyişikliklər daha sonra mənfəət və ya zərər üzrə yenidən təsnifləşdirilir.
- Dəyərsizləşmə MHBS 9-un 2014-cü il versiyası maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi ilə bağlı MUBS 39-dakı "çəkilmiş kredit zərərləri modeli " nin əksinə olaraq " gözlənilən kredit zərərləri modeli" ni təqdim edir. Gözlənilən kredit zərərləri modeli kredit riskindəki dəyişiklikləri əks etdirmək üçün müəssisə tərəfindən belə kredit zərərlərinin və onlarla bağlı dəyişikliklərin ilkin tanınma dövründən başlayaraq hər hesabat tarixində uçota alınmasını tələb edir. Digər sözlərlə desək, kredit hadisəsinin kredit zərəri tanınmamışdan əvvəl baş verməsi artıq vacib deyil.
- Hedcinqin uçotu. Maliyyə və qeyri-maliyyə risklərinin hedcinqi zamanı müəssisələr tərəfindən riskin idarə edilməsi fəaliyyətlərinin yerinə yetirilmə üsullarını açıqlayan yeni hedcinq uçotu modeli təklif edir. MHBS 9-a əsasən hedcinq uçotuna uyğun olan əməliyyatların növləri, xüsusilə hedcinq alətlərinə aid olan alətlərin növlərinin artırılması və hedcinq uçotunun tətbiq olunduğu qeyri-maliyyə

alətlərinin risk kompenentlərinin növləri ilə bağlı daha geniş imkanlar verilir. Bundan əlavə, effektivlik testi öyrənilmiş və "iqtisadi münasibətlər"in əsasları ilə əvəzlənmişdir. Həmçinin, keçmiş dövrlərə şamil olunmaqla qiymətləndirmə artıq tələb edilmir. Müəssisədə riskin idarə edilməsi fəaliyyətlərinə dair güclü açıqlama tələbləri tətbiq olunmuşdur.

- Tanınmanın dayandırılması. Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması üçün tələblər MUBS 39-dan köçürülmüşdür.

Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Cari ildə Cəmiyyət İcra qurumu tərəfindən 1 yanvar 2020-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövr üçün qüvvəyə minən BMHS Standartlarına və Şərhlərinə aşağıdakı düzəlişləri tətbiq etmişdir. Onların qəbul edilməsi açıqlamalara və bu maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə heç bir əhəmiyyətli təsir göstərməmişdir.

- BMHN 9, BMST 39 və BMHN 7-də dəyişikliklər - Faiz dərəcəsi standart islahatı - 2019-cu ilin sentyabr ayında BMUSŞ Faiz nisbətinin islahatı ilə çıxış etmişdir (BMHN 9, BMST 39 və BMHN 7-də dəyişikliklər). Bu düzəlişlər davamlı faiz dərəcəsi islahatları nəticəsində cari faiz dərəcələrinə təsir edən hedcinq edilmiş maddələr və ya hedcinq alətləri dəyişdirilməmişdən əvvəl qeyri-müəyyənlik dövrü ərzində təsir edilmiş hedcinqlər üçün hedcinq uçotunun davam etməsinə imkan vermək məqsədilə xüsusi hedcinq uçotu tələblərini dəyişdirir. Düzəlişlər faiz dərəcəsi risklərinə hedcinq mühasibatlığını tətbiq etmədiyi üçün Şirkətlə əlaqəli deyil.

- Covid-19 ilə əlaqəli icarə güzəştləri adlı BMHN 16-ya düzəliş - Dəyişiklik, BMHN 16-ya praktiki məqsədəuyğunluq tətbiq etməklə COVID-19-un birbaşa nəticəsi olaraq yaranmış icarə güzəştlərinin uçotunda icarəçini praktiki azadetmə ilə təmin edir. Praktiki məqsədəuyğunluq içarəçiyə COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştinin icarə dəyişikliyi olub olmadığını qiymətləndirməmək seçimi verir. Bu seçimi həyata keçirən icarəçi dəyişikliyin icarədə dəyişiklik olmadığı kimi BMHN 16 -nı tətbiq etməklə COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştindən yaranan hər hansı dəyişikliyi nəzərə almalıdır.

Praktiki məqsədəuyğunluq yalnız COVID-19-un birbaşa nəticəsi olaraq meydana gələn icarə güzəştlərinə və yalnız aşağıdakı şərtlərin hamısı yerinə yetirildikdə tətbiq edilir:

(a) İcarə ödənişlərindəki dəyişiklik icarə müqaviləsi ilə dəyişiklikdən dərhal əvvəl qüvvədə olan icarə haqqı ilə eyni və ya ondan az olan icarə haqqının yenilənməsinə gətirib çıxarır;

(b) İcarə ödənişlərində hər hansı azalma, yalnız əvvəlcə 30 iyun 2021-ci il tarixində və ya bu tarixə qədər olan ödənişlərə təsir edir (30 iyun 2021-ci il tarixində və ya daha əvvəl azaldılmış icarə ödənişləri və 30 iyun 2021- ci il tarixini keçən artmış icarə ödənişləri ilə nəticələnirsə, icarə güzəşti bu şərti qarşılayır) və

(c) İcarənin digər şərtlərində əsaslı dəyişiklik yoxdur.

Cari maliyyə ilində şirkət məqsədəuyğun olmadığı üçün BMHN 16-ya (BMUSŞ tərəfindən 2020-ci ilin may ayında buraxılmış) dəyişiklik tətbiq etməyib.

- BMHN Standartlarında Konseptual əsaslara İstinadlara Dəyişikliklər - Dəyişikliklər yeni əsaslara istinad etmək üçün təsir olunan Standartlara müvafiq dəyişiklikləri əhatə edir. Lakin, bu dəyişikliklərin hamısı əsaslara istinadlar və sitatlarla əlaqədar olaraq bu açıqlamaları yenilənmiş Konseptual Əsasa istinad edəcək şəkildə yeniləmir. Bəzi bəyanatlar yalnız Əsasların hansı

  versiyasına istinad etdiklərini göstərmək (2001-ci ildə BMUSŞ tərəfindən qəbul edilmiş BMUSK Əsasları, 2010-cu il BMUSŞ Əsasları və ya yenilənmiş 2018-ci il Əsasları) və ya ya da Standartdakı təriflərin yenilənmiş Konseptual Əsaslarda hazırlanmış yeni təriflərlə yenilənmədiyini göstərmək üçün yenilənmişdir. Dəyişdirilən Standartlar BMHN 2, BMHN 3, BMHN 6, BMHN 14, UMS 1, UMS 8, UMS 34, UMS 37, UMS 38, MHŞBK 12, MHŞBK 19, MHŞBK 20, MHŞBK 22 və SIC-32 - dir.
- BMHN 3 - İşin tərifi bəndinə dəyişiklik - Dəyişikliklər aydınlaşdırır ki, müəssisələrin ümumiyyətlə nəticələrə olmasına baxmayaraq, inteqrasiya edilmiş fəaliyyətlər və aktivlər toplusu üçün bir iş kimi qiymətləndirilməsi üçün nəticələr tələb olunmur. Bir işi qəbul etmək üçün əldə edilmiş fəaliyyət və aktivlər toplusuna ən azı nəticələr yaratmaq qabiliyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə kömək edən giriş məlumatları və maddi proses daxil olmalıdır.

Dəyişikliklər bazar iştirakçılarının hər hansı çatışmayan ilkin məlumatları və ya prosesi əvəz edə biləcəyinə və nəticələr çıxarmağa davam edə biləcəyinə dair qiymətləndirməni ləğv edir. Dəyişikliklər həmçinin əhəmiyyətli prosesin əldə edilib-edilməməsini müəyyənləşdirməyə kömək edən əlavə rəhbərliyi də təqdim edir.

Dəyişikliklər əldə edilmiş fəaliyyət və aktivlər toplusunun bir müəssisə olub olmamasının sadələşdirilmiş qiymətləndirməsinə imkan verən mütləq olmayan konsentrasiya testini təqdim edir. Mütləq olmayan konsentrasiya testinə əsasən, əldə edilmiş ümumi aktivlərin ədalətli dəyərinin hamısı müəyyən edilə bilən bir aktivdə və ya oxşar aktivlər cəmləndiyi təqdirdə, əldə edilmiş fəaliyyət və aktivlər toplusu bir iş deyildir.

Dəyişikliklər əldə etmə tarixi 1 yanvar 2020-ci il tarixində və ya ondan sonra olan bütün iş birləşmələrinə və aktivlərin əldə edilməsinə perspektivli şəkildə tətbiq olunur.

- BMUS 1 və BMUS 8-də dəyişikliklər Əhəmiyyətin tərifi - Dəyişikliklər BMUS 1-də materialın tərifini daha asan başa düşməyə kömək edir və BMHN Standartlarında əsas əhəmiyyət anlayışını dəyişdirmək məqsədi daşımır. Əhəmiyyətli məlumatları qeyri-əhəmiyyətli məlumatlarla 'gizlətmək' anlayışı yeni tərifin bir hissəsi kimi daxil edilmişdir.
- İstifadəçiləri təsir edən əhəmiyyətliliyin həddi 'təsir göstərə bilər' "əsaslı şəkildə təsir edə biləcəyi gözlənilə bilər" kimi dəyişdirildi.
- BMUS 8-də əhəmiyyətin tərifi BMUS 1-də əhəmiyyətin tərifinə istinad ilə əvəz edilmişdir. Bundan əlavə, ardıcıllığı təmin etmək üçün BMUSŞ, "əhəmiyyət" tərifini ehtiva edən və ya "əhəmiyyət" termininə istinad edən digər Standartlara və Konseptual Əsaslara düzəliş etmişdir.

Dərc olunmuş, lakin hazırda qəbul olunmamış standartlar və şərhlər

Cəmiyyətin erkən hələ ki, qəbul etməməyə qərar verdiyi, gələcək hesabat dövrlərində qüvvəyə minəcək BMUSŞ tərəfindən buraxılmış bir sıra standartlar, standartlara düzəlişlər və şərhlər mövcuddur.

BMHN 17	Sığorta müqavilələri
BMHN 10 və BMUS 28 (dəyişikliklər)	Bir sərmayəçi ilə onun ortağı və ya birgə müəssisəsi arasında aktivlərin satışı və ya kapital qoyuluşu

BMUS 1 -ə dəyişikliklər	Öhdəliklərin cari və uzunmüddətli kimi təsnifatı
BMHN 3 - ə dəyişikliklər	Konseptual əsaslara istinad
BMUS 16 – a dəyişikliklər	Əsas vəsaitlər — İstifadədən əvvəl əldə edilən gəlirlər
BMUS 37 -ə dəyişikliklər	Çətin müqavilələr – Müqavilənin yerinə yetirilməsinin dəyəri
BMHN Standartlarınn 2018-2020 dövrünə illik təkmilləşdirmələr	BMHN 1-ə düzəlişlər - Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartları, BMHN 9 Maliyyə Alətləri, BMHN 16 İcarə və BMUS 41 Kənd Təsərrüfatı standartlarının ilk dəfə qəbul edilməsi

Rəhbərlik aşağıda qeyd olunanlar istisna olmaqla, yuxarıda sadalanan Standartların qəbul edilməsinin gələcək dövrlərdə şirkətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərəcəyini gözləmir:

BMUS 1-də dəyişikliklər - Öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli kimi təsnifatı

BMUS 1-də edilən dəyişikliklər hər hansı aktiv, öhdəlik, gəlir və xərclərin və ya bu maddələr haqqında açıqlanan məlumatların məbləği və ya vaxtına deyil, yalnız öhdəliklərin maliyyə vəziyyəti hesabatında cari və ya uzunmüddətli kimi təqdim edilməsini təsir edir.

Dəyişikliklər öhdəliklərin cari və ya uzunmüddətli kimi təsnif edilməsinin hesabat dövrünün sonunda mövcud olan hüquqlara əsaslandığını aydınlaşdırır, təsnifatın müəssisənin ödənişini təxirə salma hüququndan istifadə edib etməyəcəyi ilə bağlı gözləntilərdən təsirlənmədiyini göstərir, hesabat dövrünün sonunda müqavilələrə əməl edildiyi təqdirdə hüquqların mövcud olduğunu izah edir və hesablaşmanın pul vəsaitləri, kapital alətləri, digər aktivlər və ya xidmətlərin qarşı tərəfə köçürülməsinə aid olduğunu aydınlaşdırmaq üçün 'hesablaşma' tərifini təqdim edir. Dəyişikliklər 1 yanvar 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün retrospektiv olaraq tətbiq olunur, erkən tətbiqinə də icazə verilir.

BMUS 16-da dəyişikliklər - Əsas vəsaitlər - İstifadədən əvvəl əldə edilən gəlirlər

Dəyişikliklər əsas vəsaitlərin dəyərindən həmin vəsaitlər istifadəyə verilməmişdən qabaq istehsal edilmiş əşyaların satışından əldə olunan gəlirlərin, yəni aktivin fəaliyyət göstərə bilməsi üçün lazım olan yerə və şəraitə gətirildikdə əldə edilən gəlirlərin çıxılmasını qadağan edir. Nəticə etibarilə, müəssisə bu cür satış gəlirlərini və əlaqədar xərcləri mənfəət və zərər hesabında tanıyır. Müəssisə bu ehtiyatların dəyərini BMUS 2 Ehtiyatlar - a uyğun ölçür. Dəyişikliklər həmçinin 'aktivin düzgün işləyib işləmədiyini yoxlamaq' mənasını da açıqlayır. Dəyişikliklər 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir, erkən tətbiqinə icazə verilir.

5. Pul Vəsaitləri və Pul Vəsaitlərinin Ekvivalentləri

Azərbaycan Manatı ilə	**31 dekabr 2024-cü il**	**31 dekabr 2023-cü il**
Banklarda olan pul vəsaitləri – AZN hesabı üzrə	4.922	200.012
Banklarda olan pul vəsaitləri – USD hesabı üzrə	70	75
Xəzinədə olan vəsaitlər (AZN)		10
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	**4.992**	**200.022**

6. Digər Aktivlər

Azərbaycan Manatı ilə	**31 dekabr 2024-cü il**	**31 dekabr 2023-cü il**
Bank səhmləri	42.073	170.000
Sair qısamüddətli aktivlər	71.128	
Cəmi digər aktivlər	**113.201**	**170.000**

6/1. Uzunmüddətli Maliyyə Aktivləri

Azərbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
Əməliyyatı üzrə sərbəst (yüklü olmayan) qiymətli kağızlar	1.106.321	6.532.624
Cəmi uzunmüddətli maliyyə aktivləri	**1.106.321**	**6.532.624**

7. Debitor Borclar

Azərbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
- Hüquqi şəxslər üzrə	14.740	17.519
- Fiziki şəxslər üzrə	4.069	
Cəmi debitorlar	**18.809**	**17.519**

8. Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar *Azərbaycan Manatı ilə*	Mebel və ofis ləvazimatları	Kompüter və rabitə avadanlıqları	Nəqliyyat vasitələri	Binalar və tikililər	Enerji təchizatı avadanlıqları	Labaratoriya avadanlıqları	Cəmi
Maya dəyəri							
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	673	25.619	267.894				294.186
Əlavələr							
Silinmələr	(673)						(673)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	0	25.619	267.894				293.513
Əlavələr		6.662	99.548				106.210
Silinmələr							
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	0	32.274	367.442				399.716
Əlavələr		1.416	91.800				93.216
Silinmələr							
31 dekabr 2024-cü il tarixinə	0	33.690	459.242				492.932

Köhnəlmə və silinmə							
31 dekabr 2021-ci il tarixində	(168)	(6.405)	(56.368)	-	-	-	(62.941)
Köhnəlmə xərci		(4.804)	(39.458)	-	-	-	(44.262)
Silinmələr	168						168
31 dekabr 2022-ci il tarixində	0	(11.209)	(95.826)	-	-	-	(107.035)
Köhnəlmə xərci		(5.268)	(38.323)				(43.591)
Silinmələr							
31 dekabr 2023-cü il tarixində		(16.470)	(134.149)				(150.619)
Köhnəlmə xərci		(4.234)	(61.273)				(65.507)
Silinmələr							
31 dekabr 2024-cü il tarixində		(20.704)	(195.422)				(216.126)
Xalis dəyər							
31 dekabr 2021-ci il tarixində	504	19.214	211.526	-	-	-	231.245
31 dekabr 2022-ci il tarixində	0	14.411	172.068	-	-	-	186.479
31 dekabr 2023-cü il tarixində	0	15.797	230.593	-	-	-	249.097
31 dekabr 2024-cü il tarixində	0	12.986	263.820	-	-	-	276.806

9. Qeyri-maddi aktivlər

Azərbaycan Manatı ilə	**Proqram təminatı**	**Lisenziya**	**Cəmi**
31 dekabr 2022-ci il tarixində	**60.000**	**-**	**60.000**
Əlavələr	-	-	-
Silinmələr	-	-	-
31 dekabr 2023-ci il tarixində	**60.000**	**-**	**60.000**
Əlavələr	-	22.072	22.072
Silinmələr	-	-	-
31 dekabr 2024-cü il tarixində	**60.000**	**22.072**	**82.072**
Amortizasiya və silinmə			
31 dekabr 2021-ci il tarixində	**(9.000)**	**-**	**(9.000)**
Amortizasiya xərci	(7.650)	-	(7.650)
Silinmələr	-	-	-
31 dekabr 2022-ci il tarixində	**(16.650)**	**-**	**(16.650)**
Amortizasiya xərci	(7.650)	-	(7.650)
Silinmələr	-	-	-
31 dekabr 2023-cü il tarixində	**(24.300)**	**-**	**(24.300)**
Amortizasiya xərci	(3.570)	(2.207)	(5.777)
Silinmələr			
31 dekabr 2024-cü il tarixində	**(27.870)**	**(2.207)**	**(30.077)**
Xalis balans dəyəri			
31 dekabr 2021-ci il tarixində	**51.000**	**-**	**51.000**
31 dekabr 2022-ci il tarixində	**43.350**	**-**	**43.350**
31 dekabr 2023-cü il tarixində	**35.700**	**-**	**35.700**
31 dekabr 2024-cü il tarixində	**32.130**	**19.865**	**51.995**

10. Yüklü maliyyə aktivləri

Repo (cəlbetmə)	**Alış tarixi**	**İstiqrazların sayı**	**Valyuta**	**CƏMİ yüklü aktiv və öhdəliklər**
Dövlət istiqrazları	2024	246548	AZN	24 650 866

11. Digər Öhdəliklər

Azərbaycan Manatı ilə	**31 dekabr 2024-cü il**	**31 dekabr 2023-cü il**
Qeyri maddi aktivlərin alışı üzrə hesablaşmalar		
Repo əməliyyatı nəticəsində cəlb olunmuş pul vəsaitləri		
Təmin edilmiş xidmətlərlə bağlı hesablaşmalar	25.044	51.825
İşçilərlə hesablaşmalar		
Vergi ilə hesablaşmalar	2.851	210.546
DSMF ilə hesablaşmalar		
Cəmi digər öhdəliklər	**27.895**	**262.371**

12. Nizamnamə Kapitalı

Azərbaycan Manatı ilə	Nizamnamə Kapitalı	Cəmi
31 dekabr 2024-cü il	**800.000**	**800.000**

13. Gəlirlər

Azərbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
İnvestisiya (vasitəçilik) xidmətləri üzrə gəlir	269.948	269.613
Xəzinə əməliyyatları üzrə Müştərilərə göstərilən xidmətlərdən gəlir	25.143	29.373
Faiz gəlirləri	881.848	262.018
Dilinq əməliyyatları üzrə gəlir	1.330.202	2.993.453
İl üzrə cəmi gəlirlər	**2.507.141**	**3.554.457**

14. Xərclər

Azərbaycan Manatı ilə	31 dekabr 2024-cü il	31 dekabr 2023-cü il
İşçi heyəti ilə bağlı hesablaşmalar	165.577	120983
Haqq və komissiya xərcləri	216.986	237.214
İl üzrə köhnəlmə və amortizasiya ayırmaları	71.285	51.241
İcarə xərcləri	110.448	89.770
Digər əməliyyat və inzibati xərclər	129.413	74463
Faiz xərcləri	5.200	91.067
Hüquq və digər peşəkar xidmətlər (Audit)	46.311	18.000
Əmlak vergisi	2.630	2.178
Sair xərclər	1.549.233	689.916
İl üzrə cəmi xərclər	**2.297.083**	**1.501.728**

15. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Rəhbərliyə ödənişlər

Cəmiyyətin rəhbərliyinə Cəmiyyətin sədri və müavini daxildir Rəhbərliyin üzvləri təsdiqlənmiş əmək haqqı cədvəlinə uyğun olaraq Cəmiyyət tərəfindən əmək haqqı və mükafatlarla təmin edilir.

Əhəmiyyətli əməliyyatlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar eyni müəssisənin nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli

tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

31 dekabr 2024-ci il və 31 dekabr 2023-cü il tarixlərində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıda göstərilir.

Azərbaycan Manatı ilə	**31 dekabr 2024-cü il** **Əlaqəli tərəflərlə**	**Cəmi**	**31 dekabr 2023-cü il** **Əlaqəli tərəflərlə**	**Cəmi**
Debitor borclar	-	-	-	-
Müddətli borc öhdəlikləri	-	-	-	-

31 dekabr 2024-cü il və 31 dekabr 2023-cü il tarixləri üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və xərclər aşağıda göstərilir:

Azərbaycan Manatı ilə	**31 dekabr 2024-cü il** **Əlaqəli tərəflərlə**	**Cəmi**	**31 dekabr 2023-ci il** **Əlaqəli tərəflərlə**	**Cəmi**
Gəlirlər	-	-	-	-
Digər gəlirlər	-	-		-
Dövlət tərəfindən ayrılan vəsait				

16. Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi

Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri BMS 32 "Maliyyə Alətləri: Təqdimat" və MHBS 9 "Maliyyə Alətləri: Tanınma və Ölçülmə" standartlarına uyğun olaraq təqdim edilmişdir. Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə vasitəsinin mübadilə edilə bildiyi məbləği təşkil edir və ən yaxşı olaraq bazar qiyməti ilə sübut edilir. Burada təqdim edilən təxminlər Cəmiyyətin maliyyə alətini bazar vasitəsilə tam və ya qismən dəyişdirdiyi zaman əldə edəcəyi məbləğlərdən fərqli ola bilər.

Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin ədalətli dəyəri ilə balans üzrə qalıq dəyərləri arasındakı müqayisə aşağıda göstərilmişdir:

Azərbaycan Manatı ilə	**31 dekabr 2024-cü il** **Qalıq dəyəri**	**Ədalətli dəyəri**	**31 dekabr 2023-cü il** **Qalıq dəyəri**	**Ədalətli dəyəri**
Debitor borclar	18.809	18.809	26.545	26.545
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4.992	4.992	200.022	200.022
Digər öhdəliklər	(27.895)	(27.895)	(262.371)	(262.371)

Ədalətli dəyər iyerarxiyası

Cəmiyyət ölçmələrin aparılmasında istifadə olunan əlavələrin mühümlüyünü əks etdirən aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasından istifadə etməklə ədalətli dəyərləri ölçür:

- Səviyyə 1: eyni alətlər üçün fəal bazarda kotirovka olunan bazar qiymətləri (tənzimlənməmiş);
- Səviyyə 2: birbaşa (yəni qiymətlər kimi), ya da bilavasitə (yəni qiymətlərdən törəyən) müşahidə oluna bilən, Səviyyə 1-ə daxil edilmiş kotirovka olunan qiymətdən başqa digər əlavələr. Bu kateqoriyaya aşağıdakılardan istifadə olunmaqla qiymətləndirilmiş alətlər daxildir: oxşar alətlər üçün fəal bazarlarda kotirovka olunan bazar qiymətləri; fəaldan aşağı hesab olunan bazarlarda oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər; yaxud bütün mühüm əlavələrin birbaşa və ya bilavasitə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi digər qiymətləndirmə üsulları;

- Səviyyə 3: əlavələr müşahidə oluna bilmir. Bu kateqoriyaya qiymətləndirmə üsulunun müşahidə oluna bilən məlumata əsaslanmadığı əlavələrdən ibarət olduğu və müşahidə oluna bilməyən əlavələrin bu alətin qiymətləndirilməsində mühüm təsirə malik olduğu bütün alətlər daxildir. Bu kateqoriyaya oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən alətlər daxildir və bu zaman alətlər arasında fərqi əks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur. 31 dekabr 2024-cü il və 01 yanvar 2024-cü il tarixlərinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan

ədalətli dəyərində ölçülən maliyyə Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2024-cü il tarixinə ədalətli dəyərində ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini bu cür dəyərin təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyə əsasında təhlil edir:

Azərbaycan Manatı ilə	**Səviyyə 1**	**Səviyyə 2**	**Səviyyə 3**	**Cəmi ədalətli dəyəri**	**Cəmi qalıq dəyəri**
Aktivlər					
Debitor borclar	-	18.809	-	18.809	18.809
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4.992	-	-	4.992	4.992
Öhdəliklər					
Digər öhdəliklər	-	(27.895)	-	(27.895)	(27.895)

Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2023-cü il tarixinə ədalətli dəyərində ölçülməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini bu cür dəyərin təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyə əsasında təhlil edir:

Azərbaycan Manatı ilə	**Səviyyə 1**	**Səviyyə 2**	**Səviyyə 3**	**Cəmi ədalətli dəyəri**	**Cəmi qalıq dəyəri**
Aktivlər					
Debitor borclar	-	26.545	-	26.545	26.545
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	200.022	-	-	200.022	200.022
Öhdəliklər					
Digər öhdəliklər	-	(262.371)	-	(262.371)	(262.371)

Maliyyə riski amilləri. Fəaliyyətin adi gedişində Cəmiyyət alınan və satılan malların dəyişkən qiymətləri, digər xammalların qiymətləri, valyuta məzənnələri və faiz dərəcələri nəticəsində yaranan bazar riskləri ilə üzləşir. Qiymətlərdəki dəyişikliklərdən asılı olaraq bazar qiymətlərindəki bu cür dəyişikliklər Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinin dəyişməsinə səbəb ola bilər. Cəmiyyətin ümumi risk idarəetmə proqramı maliyyə bazarlarının qeyri-müəyyənliklərini əhatə edir və Cəmiyyətin maliyyə fəaliyyətinə potensial mənfi təsiri azaltmağı nəzərdə tutur. Maliyyə nəticələrinə təsir edə bilən müxtəlif risklərin səmərəli şəkildə idarə edilməsi üçün Cəmiyyətin əsas strategiyası güclü maliyyə mövqeyinin qorunub saxlanmasından ibarətdir. Maliyyə riskinin vacib komponentləri likvidlik riski, xarici valyuta riski, faiz dərəcəsi riski və kredit riskidir.

Xarici valyuta riski. Xarici valyuta riski, maliyyə alətlərinin dəyərinin xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərə görə dəyişməsi riskidir. Xarici valyuta ilə ifadə edilmiş aktivlər (banklardakı depozitlər və debitor borcları) və öhdəliklər (kredit borcları və digər öhdəliklər) xarici valyuta riskini yaradır. Xarici valyuta riskini idarə etmək üçün Cəmiyyət hər hansı rəsmi prosedurlara malik olmasa da, rəhbərlik fəaliyyət göstərdiyi sektorda baş verən tendensiyalardan kifayət qədər məlumatlıdır.

Kapital risklərinin idarə olunması. Kapital nizamnamə kapitalı və bölüşdürülməmiş mənfəət və ya yığılmış zərərdən ibarət olub, hazırkı maliyyə hesabatlarında kapitala aid edilir.

Cəmiyyətdən kapital ilə bağlı konkret normativ əmsallara riayət etmək tələb olunmur.

Kredit riski. Qarşı tərəf borcunu müəyyən edilmiş ödəmə müddətində tam ödəyə bilmədikdə, Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır. Adətən, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyəri Cəmiyyətin məruz qaldığı kredit riskinin

maksimum miqdarını əks etdirir. Potensial kredit riskinin azaldılması üçün aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi imkanı böyük əhəmiyyət kəsb etmir. Cəmiyyətin kredit riski üzrə konsentrasiyalara məruz qalan maliyyə alətləri əsasən hesablarda olan vəsaitlər və debitor borclarından ibarətdir.

Aktivlərin növləri üzrə Cəmiyyətin məruz qaldığı risklərin maksimum miqdarı aşağıda göstərilir

Azərbaycan manatı ilə	*31 dekabr 2024*	*31 dekabr 2023*
Debitor borclar	18.809	26.545
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4.992	39.676
Cəmi kredit riskinin maksimal həddi	23.801	66.221

17. Hesabat Dövründən Sonra Baş Vermiş Hadisələr

Hesabat dövründən sonra açıqlanma üçün heç bir vacib əməliyyat qeydə alınmamışdır.